

भारतीय कृषी संशोधन परिषद-राष्ट्रीय द्राक्ष संशोधन केंद्र
या आठवड्यातील हवामान अंदाज
गुरुवार (01/08/2024) – बुधवार (07/08/2024)

स्थान	तापमान (°C)		पावसाची शक्यता	ढगांचे आच्छादन	वाऱ्याचा वेग (किमी/तास) किमान-कमाल	सापेक्ष आर्द्रता %	
	किमान	कमाल				किमान	कमाल
नाशिक	22-23	25-29	वणी, लोणी, नाशिक, दिंडोरी, ओझर, पिंपळगाव बसवंत, पालखेड, कळवण -गुरु - बुध - हलका ते मध्यम पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	25-31	80-92	93-95
पुणे	21-22	24-27	पुणे, फुरसुंगी, लोणी काळभोर, उरुळी कांचन, पाटस, यवत, नारायणगाव, - बारामती, इंदापूर -गुरु - बुध - रिमझिम ते हलका पाऊस .	स्वच्छ ते ढगाळ	22-26	71-79	87-89
सोलापूर	21-23	29-33	तुळजापूर. लातूर, औसा, वैराग, बार्शी, नात्रज-गुरु-बुध-रिमझिम पाऊस. सोलापूर .पंढरपूर--गुरु-बुध- मध्यम ते मुसळधार पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	26-27	56-64	78-82
सांगली	20-22	26-29	पळशी, खानापूर विटा. शेटफळ, शिरगुप्पी, वाळवा, पलूस, मिरज, कवठे -गुरु - बुध - रिमझिम ते हलका पाऊस .	स्वच्छ ते ढगाळ	26-28	69-78	88-92
विजयपुरा	21-23	28-31	विजयपुरा, चडचन, तिकोटा, तेलसांग- — गुरु - बुध - रिमझिम पाऊस .	स्वच्छ ते ढगाळ	30-34	58-66	79-83
हैदराबाद	22-24	25-31	हैदराबाद, मेडचल., जहिराबाद- -गुरु - बुध - रिमझिम पाऊस .	स्वच्छ ते ढगाळ	24-27	53-71	77-83
सातारा	20-21	24-29	सातारा, खटाव, फलटण -गुरु - बुध - हलका ते मध्यम पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	16-21	76-85	91-92
अहमदनगर	21-23	25-32	राहाता, कोपरगाव, संगमनेर अकोले, श्रीगोंदा, अहमदनगर, कर्जत, जामखेड— गुरु-बुध- रिमझिम ते हलका पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	28-32	64-78	83-89
जालना	21-23	23-31	मंठा, -,अंबड, घनसावंगी, जालना, जाफ्राबाद- -गुरु - बुध - हलका ते मध्यम पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	20-23	59-82	86-89
बुलडाणा	22-23	24-31	चिखली , सिंदखेडराजा, द.राजा-, बुलडाणा - -गुरु - बुध - हलका ते मध्यम पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	21-25	65-80	87-90
कोल्हापूर	21-22	25-28	कागल, करवीर, गगन-बावडा -गुरु - बुध - हलका ते मध्यम पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	19-24	76-85	90-91
बंगळुरू ग्रामीण	20-21	27-28	अनेकल, दोड्डाबल्लापूर, बेंगळुरू-पूर्व, बेंगळुरू-उत्तर, बेंगळुरू- गुरु - बुध - रिमझिम पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	18-24	54-62	84-87
बेलागावी	22-23	25-26	बेळगावी, गोकक, चिकोडी, अथणी - गुरु - बुध - रिमझिम ते हलका पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	16-19	89-90	94-95

बिदर	21-23	26-31	बसवकल्याण, हुमनाबाद, बिदर- -गुरु - बुध - रिमझिम पाऊस .	स्वच्छ ते ढगाळ	22-26	63-76	87-89
बागलकोट	21-22	26-30	हुंगुंड, बागलकोट, जमखंडी, मुधोळ - गुरु - बुध - रिमझिम पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	28-29	56-68	76-82

टीप: वरील हवामान माहिती खालील संकेतस्थळांवर दिलेल्या हवामान अंदाजाचा सारांश आहे

https://www.wunderground.com/?cm_ven=cgi

<https://imdagrmet.gov.in/weatherdata/BlockWindow.php>

<https://www.timeanddate.com/weather/india>

भाकृअनुप-राष्ट्रीय द्राक्ष संशोधन केंद्र अचूकतेचा दावा करत नाही.

II. पाणी व्यवस्थापन

III. कॅनोपी व्यवस्थापन

सध्याच्या हवामानात वेलीच्या वाढीच्या अवस्थेतील करावयाच्या उपाययोजना.

अ. जुनी द्राक्षबाग:

- विविध द्राक्ष उत्पादक भागात नुकत्याच झालेल्या पावसामुळे तापमानात घट होऊन द्राक्ष बागेतील सापेक्ष आर्द्रता वाढली आहे.
- संततधार पावसामुळे होणारी नवीन वाढ द्राक्षांच्या वेलीवर केवडा आणि करपा सारख्या बुरशीजन्य रोगांसाठी अधिक संवेदनशील होईल.
- ९० दिवसांनंतर द्राक्षबाग काडी परिपक्वतेच्या अवस्थेत असू शकते. नवीन वाढ अशीच सुरू राहिल्यास काडी परिपक्व होण्यास उशीर होईल. शेंडा खुडणे आणि बगलफुटी काढून टाकल्यास ओपन कॅनोपी तयार होण्यास मदत होईल ज्यामुळे आर्द्रता वाढण्याची शक्यता कमी होईल. प्रभावी कव्हेरेजमुळे रोगाचा भार कमी होईल.
- पानांच्या तारेवर अंकुरांचे प्रशिक्षण दिल्यास कॅनोपीमध्ये वायुवीजन होण्यास मदत होईल ज्यामुळे रोगांची शक्यता कमी होईल. यामुळे कीड व रोगांच्या नियंत्रणासाठी वापरण्यात येणारी कीटकनाशके/ बुरशीनाशकांची एकसमान फवारणी होण्यास मदत करेल.

5. ठिबक @ १.० ते १.२५ किलो प्रति एकर व @ ३.५ ते ४.० ग्रॅम/लिटर पाण्याने फवारणी केल्याने काडीची परिपक्वता वाढण्यास मदत होईल.
6. अनेक द्राक्ष बागांमध्ये पाने पिवळी पडणे आणि अनियमित काडी परिपक्वता द्राक्ष उत्पादकांना अनुभवायला मिळते.
7. जर पाने पिवळी पडणे हे मुळात जमिनीत कॅल्शियम कार्बोनेटच्या उपलब्धतेमुळे निर्माण झालेल्या फेरस, मॅग्नेशियम आणि पालाशच्या कमतरतेमुळे होते. त्यामुळे शेणखतामध्ये गंधक मिसळल्यास समस्येवर मात करण्यास मदत होईल. या टप्प्यावर, शेणखत अनुप्रयोग शक्य होणार नाही. अशा स्थितीत ठिबकद्वारे विद्राव्य दर्जाचे फेरस आणि मॅग्नेशियम वापरता येते.
8. काडीची नियमित परिपक्वता येण्यासाठी जमिनीत स्फुरद व पालाश दर्जाच्या खताचा वापर करता येतो. तसेच वेलीवरील ताण टाळल्यास या समस्येवर काही प्रमाणात नियंत्रण येईल. बोड्रेक्स मिश्रण @ ०.७५ ते १.०% फवारणी केल्यास व माती भिजवल्यास नियंत्रणास मदत होईल.

ब. नवीन द्राक्षबाग:

1. द्राक्षबागेत नुकत्याच झालेल्या पावसामुळे नवीन कोंबांची जोमदार वाढ होईल. वलांडा विकासास उशीर झाल्यास सायटोकिनिन आधारित पीजीआर (6 बीए @ 10 पीपीएम) ची फवारणी केल्यास सायटोकिनिन वाढण्यास आणि वेलातील गिबरेलिनची पातळी कमी होण्यास मदत करेल.
2. फळधारणा साध्य करण्यासाठी शूट वाढीवर नियंत्रण ठेवणे सर्वात महत्वाचे आहे. त्यामुळे पालाशची फवारणी कमीत कमी २.० ते २.५ ग्रॅम/लिटर पाण्यात करावी.
3. कळीचा फरक लक्षात घेता ०.५२.३४ @ २.० ते २.५ ग्रॅम/लिटर पाण्याच्या २ ते ३ फवारण्या देता येतात.
4. वलांडाच्या विस्तारामुळे फळधारीत काडी विकसित होण्यास मदत होईल. या अवस्थेत १२:६१:० @ १.२५ ते १.५ किलो प्रति एकर याप्रमाणे विद्राव्य खतांचा वापर करावा. याव्यतिरिक्त, बेसल डोस म्हणून डीएपी @ 25 किलो/एकर देखील वापरावे.
5. शूटची वाढ पाऊस आणि उच्च आर्द्रता यांच्याशी एकरूप होत असल्याने, सायटोकिनिन आधारित पीजीआर वापरल्याने फळांच्या कळ्यांच्या फरकाला गती मिळण्यास मदत होईल. नवीन कोंब ५-६ पानांच्या अवस्थेत आल्यावर ४-५ पानांवर चिमटा काढावा. त्यानंतर ०:५२:३४ @ २.० ते २.५ ग्रॅम/लिटर पाण्याची फवारणी करावी.

क. द्राक्षखुंटांचे प्रक्षेत्र :

1. द्राक्षखुंटांवर नवीन वाणांची कलम करण्याचा कालावधी जवळ येत आहे. कोणत्याही जातीचे वयोमान लक्षात घेता विशिष्ट कलमांची निवड अधिक महत्त्वाची असते.
2. कलम तयार करण्याच्या १० दिवस आधी द्राक्षखुंट तयार करणे आवश्यक आहे. कलम करण्यापूर्वी 3-4 सरळ वाढणारे, जोमदार आणि निरोगी द्राक्षखुंट अंकुर कलम करण्यापूर्वी ठेवावेत. जास्त शूट उपलब्ध असल्यास शूट पातळ करावे. याव्यतिरिक्त, जमिनीपासून १.० फूट उंचीवर सरळ आणि जाड शूट (अंदाजे ८.० मिमी) मिळविण्यासाठी कमीतकमी दोन हप्त्यांमध्ये बगलफुट काढून टाकले जाऊ शकते.

IV. रोग व्यवस्थापन

खरड छाटणी नंतरचे दिवस	रोगांचा धोका			
	केवडा	भुरी	बुरशीजन्यकरपा	इतर
107	कमी	कमी	मध्यम	जिवाणू करपा – जास्त. तांबेरा - नाही

सध्या बहुतांश भागात सतत पाऊस पडत आहे. जिवाणू करपा आणि बुरशीजन्यकरपा व्यवस्थापन करण्यासाठी कासुगामायसिन 5% + कॉपर ऑक्सिक्लोराईड 45% डब्ल्यूपी @750 ग्रॅम /हेक्टरच्या दोन फवारण्या सर्व द्राक्ष उत्पादक भागात घ्याव्यात. त्यचबरोबर थिओफेनेट मिथाइल/कार्बेन्डाझिम @1 ग्रॅम/लिटर वापरल्याने बुरशीजन्यकरपा चांगले नियंत्रण मिळेल. केवड्याच्या नियंत्रणासाठी मॅन्कोझेबच्या वापराने प्रतिबंधित केले जाऊ शकते जे जिवाणूकरपा डागांवर देखील नियंत्रण ठेवू शकते. सांगली भागात जेथे भुरीचे स्पॉट आढळतात, तेथे हेक्साकोनाझोल @1 मिली/लिटर सारख्या ट्रायझोलचा वापर मदत करू शकतो. ट्रायकोडर्मा @ 4-5 मिली/लिटर चा फॉलीअर ऍप्लिकेशन दिला जाऊ शकतो कारण ओलावा परिस्थिती बायोकंट्रोल एजंट्सच्या गुणाकारासाठी योग्य असेल. ट्रायकोडर्माचा ठिबकने वापर पंधरवड्याच्या अंतराने चालू ठेवावा पण सांगली आणि लगतच्या प्रदेशात पाऊस थांबेपर्यंत वापर थांबवा.

जिवाणू करपा

बुरशीजन्यकरपा

v. कीटक आणि माइट व्यवस्थापन

1. अनुकूल हवामानामुळे, पिठ्या ढेकूणचा प्रादुर्भाव दिसू शकतो. पिठ्या ढेकूण नियंत्रणासाठी ब्रॉड स्पेक्ट्रम कीटकनाशकांचा वापर टाळावा. पिठ्या ढेकूणाचे व्यवस्थापनसाठी बुप्रोफेझिन 25 SC @ 1.25

मिली/लि. पाणी याप्रमाणे दिले जाऊ शकते. प्रतिबंधात्मक उपाय म्हणून वेलींना, खोड व ओलांडे व्हर्टिसिलियम, मेटारायझियम , बिव्हेरिया यांसारख्या बायोकंट्रोल एजंट्सचे ने धुवून काढले जाऊ शकतात. पिठ्या ढेकुणाचा प्रादुर्भाव काडीवर आढळल्यास इमिडाक्लोप्रिड 17.8 एसएल @ 0.4 मिली प्रति लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी घ्यावी.

2. फुलकिडे किंवा अळीचा प्रादुर्भाव असल्यास, अतिरिक्त वाढ काढून टाका. फिप्रोनिल 80 डब्ल्यूजी @ 0.0625 ग्रॅम प्रति लिटर किंवा इमामेक्टिन बेंझोएट 5 एसजी @ 0.22 ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात वापरणे प्रभावी आहे. अळीचा प्रादुर्भाव कमी करण्यासाठी पतंगांचे व्यवस्थापन करण्यासाठी द्राक्षबागांच्या बाहेर प्रकाश सापळे लावले जाऊ शकतात.
3. लालकोळीचा प्रादुर्भाव दिसू शकतो, त्यामुळे द्राक्षबागांचे काळजीपूर्वक निरीक्षण करा. लालकोळीचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास, सल्फर 80 डब्ल्यूडीजी @ 1.5-2.0 ग्रॅम प्रति लिटर किंवा अॅबॅमेक्टिन 1.9 ईसी @ 0.75 मिली/लिटर पाणी प्रभावी आहे.
4. द्राक्षाच्या क्षेत्रामध्ये लाल रंगाच्या खोडअळी (डर्किशिया कडंबी) झाडाच्या सालाखाली अंडी घालण्यास सुरुवात केली आहे. या खोड अळीच्या पतंगांचे व्यवस्थापन करण्यासाठी द्राक्षबागाजवळ प्रकाश सापळे लावा. खोड आणि ओलांडावरील सैल साल काढून टाका आणि प्रतिबंधात्मक उपाय म्हणून जुलै ते सप्टेंबर महिन्यात महिन्यातून किमान एकदा बायोकंट्रोल एजंट मेटारायझियम @ 3-5 मिली प्रति लिटर पाण्याने खोड आणि ओलांडे धुवावे. प्रादुर्भाव दिसून आल्यास, मोकळी साल काढून खोड व ओलांडे मेटारायझियम @ 3-5 मिली प्रति लिटर पाण्यात आणि 1.5-2 लिटर पाण्यात प्रति झाड वापरून धुवावे.
5. नवीन द्राक्षबागांमध्ये, उडद्या भुंगेरे प्रादुर्भाव दिसून येतो. जास्त प्रादुर्भाव झाल्यास इमिडाक्लोप्रिड 17.8 SL @ 1.5 मिली प्रति झाडासह आळवणी करावी आणि स्पिनेटोरम 11.7 SC @ 0.3 मिली प्रति लिटर पाणी किंवा फिप्रोनिल 80 WG @ 0.0625 ग्रॅम प्रति लिटर पाणी सह फवारणी घ्यावी.